

14 januari 2021

Internetconsultatie wet invoering leerrecht <https://www.internetconsultatie.nl/leerrecht>

De algemene reactie van de VNG is dat gemeenten de richting van deze wet ondersteunen. Het is belangrijk om het recht op ontwikkeling vast te leggen en hier middels een wet vorm aan te geven. Daarbij dient aangetekend te worden dat deze wet een stap in de juiste richting is, maar dat er nog een grote opgave ligt om te komen tot inclusief onderwijs. De initiatiefwet kan daaraan bijdragen, maar is nog geen overgang naar leerrecht. Het blijft daarnaast onduidelijk hoe dit wetsvoorstel zich de verhoudt tot het gelijktijdig voorliggende wetsvoorstel voor een doorbraakaanpak. Het lijkt erop dat men daarin hetzelfde probleem vanuit een andere gedachte benaderd wordt. Daarnaast mist de verbinding met de verbeteragenda passend onderwijs, de ontwikkelingen rond onderwijszorgarrangementen en de PoVo-wetgeving.

Verder geven wij u puntsgewijs de volgende opmerkingen bij het wetsvoorstel ter overweging.

- **Pas ook de uitvoering aan**

Vanuit rechtsfilosofisch oogpunt onderschrijven wij de gedachte achter deze wet: Een thuiszitter draagt de connotatie in zich dat het aan het kind of de ouders ligt. Dit wordt nu: iemand wiens ontwikkelrecht niet gehonoreerd wordt. Vanuit uitvoerend oogpunt is de problematiek met deze omkering echter niet opgelost. Er ontstaan niet op magische wijze passende onderwijs- of ontwikkelvoorzieningen voor deze groep kinderen. Wél leg je zo de verantwoordelijkheid waar die hoort: bij de overheid en het bevoegd gezag.

- **Kijk altijd naar beide kanten**

Het voorstel legt de verantwoordelijkheid voor een uiteindelijk besluit voor vrijstelling op grond van 5a geheel bij de jeugdarts. Dat klopt met de wet. Het gaat om vrijstelling op medisch/psychische gronden. De arts moet in het voorstel vaststellen dat het kind geen ontwikkelperspectief heeft /zal krijgen. Pas dan kan er worden vrijgesteld. In alle andere gevallen moet de school/het Samenwerkingsverband het recht op leren voor het kind mogelijk maken. Hoe dat dan moet: daar gaat deze wet niet op in. Thuiszitten is vaak een combinatie van twee factoren: de situatie van het kind en het aanbod dat de school kan bieden. Wij geven er voorkeur aan dat in de praktijk de zulke beslissingen worden genomen met de situatie van het kind én de situatie van de school in het oog. Is het kind ontwikkelbaar én bestaat er een passende plaats binnen de school of het Samenwerkingsverband. Daarvoor biedt het openlaten van artikel 11 (de verlichting tot regelmatige schoolgang) wel enige ruimte maar dit zou in een uiteindelijke wet beter uitgewerkt moeten worden.

- **De volgende stap**

Als we de denklijn van dit wetsvoorstel verder doorvoeren licht het voor de hand om het Samenwerkingsverband verantwoordelijk te maken voor alle kinderen die wonen in haar verzorgingsgebied. Nu vallen kinderen die niet bij een school zijn ingeschreven buiten die verantwoordelijkheid. En dus mogelijk buiten beeld. Een dergelijke verplichting (met mogelijkheid tot overdracht naar een ander Samenwerkingsverband als een kind bij een school over de grens is ingeschreven) zou het netwerk dekkend kunnen maken. Daarbij behoren uiteraard de middelen voor SWV om deze uitgebreide verantwoordelijkheid in te

vullen. Met dit wetsvoorstel in de hand kunnen we vervolgens zeggen dat de kinderen die op deze basis onder 5a worden vrijgesteld niet langer onder die verantwoordelijkheid vallen. Immers die zijn niet ontwikkelbaar. Ten overvloede: daarbij horen de financiële middelen om die verantwoordelijkheid waar te kunnen maken.

- **Maar ruimte voor (meer) individuele onderwijszorgarrangementen**

We moeten oog blijven houden voor de doorgaande lijn in zowel onderwijs en zorg. Daarnaast is het waardevol om de ontwikkelingen rondom digitaal thuisonderwijs te volgen om te kijken welke kansen dit kan bieden. Er moet verder aandacht blijven voor kinderen die echt niet gebaat zijn bij onderwijs op de schoollocatie (soms tijdelijk). Bij het inzetten op ontwikkelrecht moeten we blijven kijken naar mogelijkheden. Wat sluit het beste aan op de behoefte van het kind en zorgt voor optimale ontwikkeling? Elk kind ontwikkelt zich in een verschillend tempo. Voor sommige kinderen is er maatwerk nodig, dit betekent ook dat ontplooiing soms het beste via bijvoorbeeld dagbesteding kan plaatsvinden. Wij roepen de minister dan ook op snel om meer passende zorg/onderwijscombinaties mogelijk te maken.

- **Tot slot**

De paragrafen - Administratieve lasten en regeldruk Uitvoerings- en handhavingsgevolgen, Financiële gevolgen en Overgangsrecht / Inwerkingtreding zijn in de voorliggende versie nog niet uitgewerkt. Wij treden graag met de minister in overleg over deze onderwerpen. Het zijn uiteindelijk deze zaken het succes van een wetsvoorstel mede bepalen